

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства за резултатите от извършеното оценяване

**по процедура за програмна акредитация на професионално направление
2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни
науки на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“**

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства на 25.04.2018 г. /Протокол №5) по искане на висшето училище (вх.№ 299/04.04.2018 г.).

На заседание, проведено на 11.07.2018 г. (Протокол №9), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група, утвърдена с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 31.05.2018 г. (Протокол №10) - Доц. д-р Валентин Китанов – ръководител на ЕГ, Доц. д-р Симеон Кацаров- член на ЕГ, Докторант Самуил Шивачев – член на ЕГ, наблюдаващ процедурата проф. дин Калин Порожанов, член на ПКХНИ.

Експертната група извърши проверка на оценяваната институция в периода от 18.06.2018 г. до 20.06.2018 г.

При предходната акредитация ПКХНИ, с решението си от 03.04.2013 г. (Протокол № 7), дава обща оценка 9,53 при програмната акредитация на професионално направление 2.2 История и археология, със срок на акредитацията – шест години. При взетите решения е дала 3 (три) препоръки, които са изпълнени изцяло и в срок.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/¹:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

училище“

ВТУ има дългогодишен опит при подготовката на обучаеми в трите степени на висшето образование в ПН 2.2 История и археология – бакалавър (РО и ЗО), магистър (РО, ЗО и ДО – дистанционно обучение). Изразява се в организационно-кадровата политика на университета и подготовката за осигуряване на **качествена образователна среда** за приетите студенти, **обезпечаване на хабилитиран преподавателски състав** в професионалното направление, както и **условия за успешно ръководство на всички образователни дейности, съпътстващи „жизнения цикъл“** на студентите.

Във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ има ясно изразена политика за управление на качеството на университета, за което има достатъчно доказателства като съвкупност от документи. Тази система се реализира и в Историческия факултет по отношение професионалното направление 2.2 История и археология, за което се полагат съответни грижи от катедрите: Археология, Стара и Средновековна история, Нова и най-нова История на България и Нова и най-нова Обща история.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2 „Управление на качеството на образованието“

Във ВТУ има ясно изразена политика за управление на качеството на образованието. Тази система се реализира при обучението на студенти в ПН 2.2 История и археология, за което се полагат съответни грижи както от Историческия факултет, така и от университета.

В рамките на професионалното направление е налице цялостна система за управление на качеството, следваща стриктно заложеното на университетско ниво като съвкупност от документи – правилници, процедури, инструкции и др., свързани с различни аспекти на университетския живот – процес на обучение, научноизследователска дейност и др. Регулярно се проучва студентското мнение с оглед повишаване качеството на обучение. Пряко свързан с управлението на качеството е и Етичният кодекс, приет на университетско ниво, в който са зложени съвкупност от принципи и правила, стоящи в основата на взаимоотношенията между основните субекти.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1 в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/: „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“.

Учебната документация за бакалавърските (РО, ЗО) и магистърските програми (РО, ЗО, ДО) от професионалното направление 2.2 История и археология е подготвена съобразно изискванията на университетско ниво. Налице е пълен набор от квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми. Осъществява се сравнение с учебните планове по

специалности в други български и чуждестранни университети.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1 в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/: „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението на студентите по професионалното направление отговаря на съвременните изисквания, свързани с процеса на преподаване и учене, практическа подготовка, оценяване. Има публичност на информацията, свързана с изпитването и оценяването. Резултатите от периодичното изследване на студентското мнение по отношение на цялостния процес на обучение се отчитат с оглед неговото усъвършенстване.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1 в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/: „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

В рамките на професионалното направление има ясно очертани компоненти на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършването на обучението. Налице е система за организиране на кандидат-студентската кампания, по време на която се осигурява необходимата информираност за кандидат-студентите. Налични са процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина в резултат от студентска мобилност, но въпреки полаганите усилия за нейното стимулиране, има затруднения относно реалното ѝ осъществяване. Студентите са стимулирани да публикуват резултати от научноизследователска дейност, както и да участват в проектна дейност.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1 в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/: „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

Обучението в ПН 2.2 История и археология във Историческия факултет (ИФ) на ВТУ се извършва от високо квалифициран и професионално мотивиран преподавателски състав, който гарантира качествено обучение и многоаспектна изследователска дейност. Заемането на академични длъжности, които осигуряват професионалното направление се осъществява чрез редовни публични и прозрачни процедури, които следват основни съществуващи законови и подзаконови нормативни актове. Обявяването на конкурси става след представяне на аргументирано предложение от катедрения съвет и приемане на решение от страна на Факултетния съвет на ИФ и на Академичния съвет на ВТУ.

100% от преподавателския състав, който обезпечават обучението в

специалностите на професионално направление 2.2 История и археология е на първи ОТД към ВТУ. Няма преподаватели на втори ОТД. Делът на хабилитираните преподаватели на ОТД, които обезпечават обучението по профилиращи дисциплини за ОКС бакалавър, през учебните години от 2012/13 до 2016/17 вкл., варира от 64 % до над 77 % (12/13 – 64%; 13/14 – 75.5 %; 14/15 – 77.3 %; 15/16 – 66.6 %; 16/17 – 69.2 %); за ОКС магистър има пълни 100%. Атестирането на преподавателския състав се извършва според изискванията на ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в ПУ.

За акредитирания период, в рамките на професионалното направление са реализирани **25 изходящи и 11 входящи** преподавателски мобилности.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2 в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Общият брой на публикациите на преподавателите по ПН 2.2 на ИФ на първи ОТД за периода 2012-2017 е 755. От тях **46** са монографии, **36** са студии (9 от които са публикувани в чужбина, а 2 са в реферирани издания), **673** са статии в научни издания (от тях 116 са публикуване в чужбина, а 22 – в реферирани издания) и 18 са учебници или учебни помагала.

За разглеждания период общият брой цитирания на публикации на преподаватели по ПН 2.2 История и археология на първи ОТД в научни списания, сборници и монографии е **1223**. От тях **1014** са в български издания, а **209** – в чужди, като **97** цитирания са в различни чужди реферирани издания.

През последните шест години значителна част от преподавателите по ПН 2.2 История и археология от ИФ са участвали в един или повече национални и международни научноизследователски и обучителни проекти, като общият брой на участията в международни проекти е **36**, а в национални проекти – **96**.

През периода на акредитация общо **26 студенти** (в бакалавърска и магистърска ОКС) от ПН 2.2 История и археология са осъществили **56 участия** в научни форуми (от които 18 участия са в международни форуми, 35 – в национални и 3 – в университетски), а **18 студенти** (от които 4 магистри) са участвали в проекти (общо 25 участия, от които 17 участия в международен проект и 8 в национални проекти).

От общо от **219 участия** на докторанти в научни форуми **59** са в такива на международно ниво, **77** – на национално ниво, **76** са в организирани в рамките на ВТУ форуми и 7 са във форуми от регионален мащаб. Участията на докторанти в проектна дейност имат следния профил: от общо **126 участия** **19** са в международни проекти, **65** – в национални, **2** – в регионални и **40** в университетски проекти.

Има изградена система за атестиране на преподавателите. Осигурени са условия за преподавателска мобилност в чуждестранни университети

(входяща и изходяща). Впечатляваща е научноизследователската, проектната и публикационната активност на преподавателите, докторантите и студентите.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1 в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/: „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова“

Обучението по специалностите от ПН 2.2 История и археология е осигурено с необходимите лекционни, семинарни зали и кабинети в Централния корпус на ВТУ. През периода са създадени 3 специализирани звена във връзка с обучението на студентите от ПН 2.2 История и археология. През 2013 г. е открит **Центърът по геоархеология и прогнозно археологическо моделиране (GEOARCHSE)**, който е първото и засега единствено научно звено от този тип в Югоизточна Европа.

Дистанционно обучение във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ се организира и провежда от 2002 г. със съдействието на **Центъра за дистанционно обучение (ЦДО)**. Технологичното и техническо осигуряване на дистанционната форма на обучение се обезпечават от ЦДО, а учебно-методическото – от всяко обучаващо звено, което провежда дистанционно обучение. Осигурена е комуникационната среда за обучение чрез специализирана софтуерна платформа разработена специално за нуждите на университета. В рамките на професионално направление 2.2 История и археология дистанционна форма на обучение засега се прилага единствено за 2 (две) образователните програми в **ОКС магистър** за чуждестранни студенти и българи, завършили бакалавърска или магистърска степен по специалности в други професионални направления. Обучението е осигурено с необходимите информационни продукти.

За професионалното направление 2.2 История и археология във ВТУ е налице достатъчно съвременна материална база и оборудване, както и изградена информационна система за осъществяване на ефективен процес на обучение на студентите. Налице е достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, библиотечна площ и библиотечен фонд са с добър капацитет, в т.ч. библиотечни единици, използвани за целите на обучението в професионалното направление. Има обезпеченост на административното обслужване на преподаватели и студенти.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1 в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

Обучаващото звено разполага със собствени информационни масиви за

световните постижения в професионалното направление. Осъзната необходимост е поддържането на качество на обучението в ПН 2.2 История и археология в обвързаност с потребностите на обществото, приложимостта на формираните професионални умения и конкурентноспособността на изградените компетентности.

В професионалното направление се поддържа информация по отношение успеваемостта на студентите. Периодично чрез анкетиране се проучва мнението на студенти и потребители. Има много добра информираност относно професионалната реализация на студентите след дипломирането им – както по работни места, така и по региони.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1 в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

Условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация са задължителен елемент от квалификационната характеристика на образователните програми (специалностите), вкл. на тези в ПН 2.2 История и археология. Актуалните промени, които предлага професионалното направление, се отразяват своевременно в официалната страница на Историческия факултет и в сайта на Университета.

Студентите по история и археология са информирани за възможностите за придобиване на допълнителна квалификация по времена обучението си или за продължаващото им образование в структурите на ВТУ след дипломирането им в съответната образователно квалификационна степен.

Центърът за квалификация с основен предмет на дейност обучение за допълнителна квалификация, преквалификация и специализация на студенти и лица с висше образование, провеждане на краткосрочни курсове. **Департаментът за езиково обучение** издава университетски сертификат за владеене на чужд език в съответствие с европейската езикова рамка. **Департаментът за продължаващо образование и квалификация на педагогически специалисти** предлага повече от 30 образователни програми, свързани с историята и историческото познание.

Налице е достъп до информация, свързана с професионалното направление – кандидатстване, обучение, публикации на преподавателите и др., на сайта на университета, в различни негови части. Налице е достатъчно богата информационна база за цялостния „жизнен цикъл“ на студента – възможности за кандидатстване, обучение и реализация, нормативна база на университетско ниво и др. Провеждат се регулярни срещи с потребители – представители на базови институции. Създадени са реални възможности за публикуване в издания на университета от страна на преподаватели и студенти, някои от които са със свободен достъп за външни заинтересовани лица.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1 в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват регулярен мониторинг

(преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

Определящ фактор за повишаване успеваемостта в обучението е създаването и поддържането у студентите, преподавателите и ръководството на мотивация за постигане на качество чрез **периодично и обективно оценяване на дейността, на базата на ясни и прозрачни правила и процедури.**

В рамките на професионалното направление се осъществява периодично актуализиране на учебните програми. Обсъждат се възможностите за усъвършенстване на процеса на обучение и повишаване на качеството на отделни негови аспекти.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1 в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

През 2016-2017 г., съгласно утвърдения график за изпълнение на препоръките при програмни процедури на професионални направления във ВТУ и във връзка с отчитане изпълнението на препоръките на НАОА за САНК при програмна акредитация на професионално направление 2.2 История и археология, ОКС бакалавър и ОКС магистър, е изготвен Доклад за цялостно изпълнение на всички препоръки по следакредитационно наблюдение и контрол на НАОА, който е утвърден на заседание на Факултетния съвет на Историческия факултет от 15.05.2017 г. (протокол № ФД-03-05, т. 3). С решение на Акредитационния съвет на НАОА от 13.07.2017 г. (Протокол №18) процедурата за следакредитационно наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките на НАОА е приключила успешно и е потвърдена получената акредитационна комплексна оценка от 9,53 на ПН 2.2 История и археология, ОКС бакалавър и ОКС магистър в ИФ на ВТУ.

Констатациите са, че препоръките, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 03.04.2013 г. при процедурите за програмната акредитация на професионалното направление, са изпълнени стриктно и изцяло.

В професионалното направление има изградена конкретна процедура за регулярно осъществяване на самооценка на ниво факултет и на ниво катедра. В системата е заложено вътрешно самооценяване и външно оценяване на учебната документация и учебния процес, което гарантира високо ниво на обективност на информацията. Оценяват се и се огласяват резултатите от функционирането на системата, включително от вътрешни и външни одити и се предприемат действия за нейното усъвършенстване.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **12.09.2018 г. (Протокол № 10)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, Постоянната комисия за хуманитран науки и изкуства взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий”, на основание обща оценка 9.52 (девет цяло и петдесет и две стотни).

за ОКС бакалавър по:

1. История (редовна и задочна форма на обучение);
2. Археология (редовна форма на обучение);

за ОКС магистър по:

1. Археология (редовна и задочна форма на обучение);
2. История. Българска история (редовна и задочна форма на обучение);
3. Обща история. Европейската цивилизация: антично и средновековно наследство (редовна и задочна форма на обучение);
4. Обща история. Нова и съвременна история на Европа (редовна и задочна форма на обучение);
5. Архивистика и документалистика (редовна и задочна форма на обучение)
6. Музеология (редовна и задочна форма на обучение)
7. Културно-историческо наследство (Културен туризъм) (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение);
8. Културно-историческо наследство в България и Русия (редовна, задочна и дистанционна форма на обучение).

2. Срокът на валидност на акредитацията ШЕСТ години, съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий”, както следва:

за ОКС бакалавър – 490 студенти (370 в редовна форма на обучение и 120 в задочна форма на обучение)

за ОКС магистър – 110 студенти (60 в редовна форма на обучение, 25 в задочна форма на обучение и 25 в дистанционна форма на обучение).

Общо за професионалното направление: 600 студенти.

Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства формулира следните

препоръки:

1. Да се достигнат трайно 70% на хабилитираните преподаватели при воденето на основни курсове при ОКС бакалавър.

Срок: за уч. 2019/2020г.

2. Да се предприемат действия за реализиране на студентската активност по програмите за изходяща и входяща мобилност.

Срок: за уч. 2019/2020г.

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова е: пълно съответствие.

Председател на ПКХНИ:

(проф. Людмил Христов)